

Ikäinstituutti

Alkoholi ikääntymisen arjessa

Ilka Haarni
dosentti
tutkija

Ilka Haarni & Lotta Hautamäki

IKÄÄNTYVÄT JUOMATAVAT

ELÄMÄNKOKEMUS JA NUUTTAVA SUHDE ALKOHOLIIN

gundamus

usein

ruokajuomat,
olut ja yömyssy
päivittäin

mäyräkoirat
ja kortinpeluu

saunaolut
lauantaisin

lasi punaviiniä
kynttilän-
valossa

kossuvissy ja
ristikot iltaisin

tuoppeja
lähiökapakassa

viinikerho

juhlista jäänyt
viinitilkka seuraavana
päivänä

paljon

vähän

siideripullot
puhelimessa
rupatellessa

ruokajuomat
kyläillessä

lounasvalkoviini

olut ruohonleikkuun
jälkeen

ruokajuomat
ja ”vielä
yhdet”

konjakit voittoisan
suomalaisurheilijan
kunniaksi

glögi joululaulu-
illassa

lasi punaviiniä
jouluna

harvoin

Nykyisten ikääntyvien juomatavat

Alkoholinkäyttö on arkipäiväistynyt: normaalia

Monenlaisia juomatapoja

Alkoholinormit ovat kirjavaa

Ikääntyvien elämässä

Alkoholi on osa arkea

- kotona
- erilaisissa tilaisuuksissa
- ravintolassa
- ystävien kanssa
- perheen kesken
- yksin

Suhde alkoholiin

Ajanjakso ja muuttunut alkoholikulttuuri

Nuoruuden ja lapsuuden alkoholikasvatus

Omat ja lähipiirin kokemukset

Muutokset elämäntilanteessa

Vanheneminen vs. eläkkeelle jääminen

Juomisen monet tavat eläkeiässä

Ruokajuominen

Juhlajuominen

Seurajuominen

Palkintojuominen

Taukojuominen

Rentoutusjuominen

Tapajuominen

Lohtujuominen

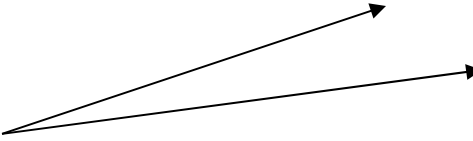
Ikääntyvien alkoholinkäyttötyylit

T a i t o

		Hallittu		Hallitsematon
M ä ä r ä	Iso	"kosteaa"	↔	juopottelu
	Kesk	↑ vakiintunut		↑ reaktiivinen
	Pien	erityistilanteet		satunnainen

Elämänkulunäkökulma: ikäntyvien juomisurat

Nouseva

Tasainen

Laskeva

Aaltoileva

Katkennut

Liiallisen alkoholinkäytön vaihtelevat määrittelyt

Henkilökohtainen

Aistimuksellinen

Riskitietoinen

Sosiaalinen

Työikäisten suurkulutusraja

Sopivan alkoholinkäytön arvioimisen kriteerit

yhteisöllinen

TUOMITTAVUUS

moraali

HYVÄKSYTTÄVYYS

paljon

terveys?

vähän

HEDONISMI

itsehallinta

ASKETISMI

yksilöllinen

Ikääntyvien juomatapojen julkilausutut ideaalit

Kokemus ja viisastuminen

Pyrkimys kohtuuteen ja miellyttävään
olotilaan

Humalan ja krapulan välttäminen

Itsemäärääminen

Alkoholin puheeksiotto

Asiallinen ja neutraali suhtautuminen

Alkoholinkäytöstä kysyminen luontevana osana terveydenhoitoa ja muita palveluita

Riittävästi tietoa ikääntymisen, sairauksien ja lääkityksen vaikutuksista suhteessa alkoholinkäyttöön

Elämäntavan, -tilanteen ja kokemuksen huomioiminen
- voimavaranäkökulma

Kehon kuunteluun kannustaminen